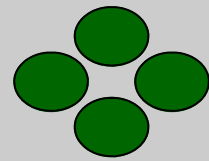

KrEUIZE

rondzendbraif

of

www.kreuzekeuze.nl

NUMMER 26

september
2010

*verhoalen
gedichten
verskes
níjs*

allènt
in
t Grunnegs

Vrij
rond te sturen
noar elkenain
dij
t lezen wil.

KREUZE nummer 26

5e joargang

redaksie: Jan Blaauw (tekst)
Henk de Weerd (opmoak)

Redaksieadres: Verl Oosterweg 33
9804RD Noordhorn
tel. 0594-503095

Stroombraifkes:

jan@kreuzekeuze.nl

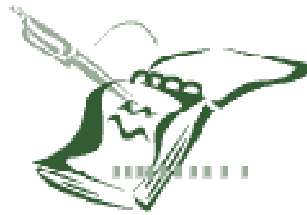
henk@kreuzekeuze.nl

Vrij rond te sturen; nait zo mor wat overnemen van schriefster/schriever

Op de webstee www.kreuzekeuze.nl binnen ook de veurege òfleverns te vinden. Krieg je hom mor nait te pakken? Kin wezen dat flash player nait installeerd is. Goa noar : http://www.adobe.com/shockwave/download/triggerpages_mmcom/flash.html en de computer regelt t veur joe.

KREUZE 27 komt oet begun november Biedroagen kin j'opsturen tot 24 oktober 2010

INHOLD:

Help...Ik bin mien mobieltje kwiet	3, 4
George Petzinger	
Schaar,	4, 5, 6
Rinus,	
Bejoardenhoes	
Age van der Velde	
Edo	6, 7
Jan Hoiting	
Aarms vol gold	7
Hanne Wilzing	
Gedichten	8
Hanne Wilzing, Jan de Jong	
Gedichten	9
Jan de Jong, Klaas van Zonneveld, Jil Wildenga	
Keunenkriek van laiwe	9
Nane van der Molen	
Noamvalen	10, 11, 12
Jan Sleumer	
Soldoat, Stoere kirrels	13, 14
Cor Uildriks	
Gedichten	15
Tiny Veldhuis	
Woar ik was	15
Giny Hartman	
Hinderk	16
Jil Wildenga	
Vot, kwiet	16
Anna de Vries- Maarhuis	
Gedichten	17
Greet Bogema, Alie de Vries	
Spoanse hond,	
Oetrakken	17, 18
Nane van der Molen	
De dood van Vera Reker 4	19, 20, 21
Jan Huttinga	
Geert Moatjes op e filmtoer	21, 22
Bè	
Dichten,	22. 23
Oost Grunnen bevöbbeld	
Jan Blaauw	
Drok	23
Henk de Weerd	

Help...Ik bin mien mobieltje kwiet....

Oet D.v.h. Noorden

As ik dit zo'n veftien joar leden roupen haar, haren mensen docht dat t mie in de kop sloagen was. Je kinnen joe t nait veurstellen, mor veftien joar leden wazzen der nog gain draagboare telefoons,eerliks woar. Wie hadden vanòf de zesteger joaren al wel de zogenaamde "piepers". Dat wazzen apperoatjes, woar bedrieven heur personeel mit oppiepen konden as ze dij neudeg haren veur reperoatsie of zowat. n Hail bult lu beschaauwden t as n stoatessymbol, as ze zo'n ding kregen.

As ze de piep heurden, mozzen ze as de gesmeerde bliksem noar telefoon rennen, om kontakt op te nemen. Voak gebeurde t, dat ze midden in de nacht oppiept wuien, mor gezain de stoates muik dat de betreffende persoon nait oet. Zai vonden dat meroakel en haren nait in de goaten, dat ze n haalsband om haren, dij op elk moment aantrokken worden kon.

In dij tied mos je as je zulf gain telefoon in hoes haren, gebruik moaken van "telefooncellen". Dij stonden aargens aan kaante van weg en doar kon je din bellen, mor maiste mensen haren gain telefoon. t Was wel n veul rusteger tied as tegenworreg. Nou het Jan, Pait en Kloas n mobieltje, woar je dag en nacht mit bellen kinnen.

Wat zeg ik...wat kin je der nait mit ! Foto's moaken, berichtjes versturen, radio luustern, internetten, òfsproaken bieholden.... Man, man, t doezelt joe ja. As je der aan denken hou dat vrouger ging, begriep je nait hou mensen der toun zunder konden..... As ik jongelu tegenkom, honderd tegen aine, dat ze mit zo'n ding in d'haand lopen. Zie binnen der aaltied mit bezeg. Ain van mien klaaindochters zee zulfs, dat ze zok daip ongelokkeg vuilt, as ze heur mobieltje nait

bie zok het...Nou vraag ik joe !

En de techniek staait vanzelf nait stil. k Heb al heurd, dat je mit dat ding straks ook nog overaal betoalen kinnen....Je mouten vanzelf wel gèld op de baank hebben, aans lukt dat nait.....En dat is nou net t zwakke punt bie de jeugd.... Zie kinnen nait mit gèld omgoan....! Vraag is den ook, of aal dij nije fratzen wel zin hebben, as je der in t ind gain gebruik van moaken kinnen.

Toch is aal dat gedou wel besmettelk...

Klaainkinder hebben mie ook zover kregen om zo'n apperoat es te pebaaiern. Eerst heb ik de boot nog n zetje ofhouden,...omdat ik nait van plan was om veul gèld veur zo'n ding oet te geven. Dou kwam mien dochter mit n mobieltje, dij ik van heur kriegen kon, omreden dat zai vergees aine kreeg bie n nij abonnement. Toun kon ik vanzelf gain kaant meer op en heb ik de zaak es bestudaierd. En ie kinnen t geleuven of nait, sunt dij tied loop ik mit zo'n ding in de buutse en ik mout zeggen.....t is toch wel makkelk. Veuraal as je noar de caravan willen. Je binnen aaltied beriekbaar en wat belangrieker is... wie kinnen aandern berieken, bevòbbeld as we onverhoopt n dokter neudeg hebben zollen.

Joa, wie as oldere jongeren mouten mit in de voort der volkern. Wie zellen ons aanpazen mouten aan de jongere generoatsie, aans missen wie de boot zogezeugd en contact willen we toch groag holden, tot onze lèste snik. t Zol toch aiveg zunde wezen, as ons klaainkinder tegen aandere minszen zegen mozzen, dat heur opa nait meer goud bie de tied was. Nou den !!!!

Hou den ook, zoas k der aan kommen bin, bin k der ook weer òfkommen. Ik haar dus dat mobieltje van mien dochter kregen. t Was aine van Vodafone. Nou heb ik gain wait van aal dij verschillende telefoonaanbaiders, mor ain ding staait wel vast, ik wui om de hoaverklap deur Vodafone benoatderd om mie te vertellen, dat ik meer gèld op mien telefoon zetten mos, om reden, dat ik mien gèld kwiet was as ik nait genog belde!!!

Ik wui doar zo zat van, dat ik dij firma n emailtje sturd heb, dat ik van heur òf wol. Joa, joa, ie lezen t goud....op mien olle dag bin ik ook overstag goan veur de kompjouter en al zeg ik t zulf, kin mie der oardeg nuver

mit redden. Hou den ook, ik kreeg van Vodafone n poar kodenummers, dij k in mien mobieltje zetten mos, schreven ze. Doar noa haar ik niks meer mit heur van doun en was ik òf van dat gemekker over "opwaarderen", zoas zai dat nuimden.

Ik tikte de codenummers in mien mobieltje, persies as in de braif ston, in de hoop dat de zaak den regeld was.... Nou, mooi nait dus. t Mesien gaf nog n zacht piepje en dou was t doan mit hom. Ik kon der niks meer mit. Ik zeg tegen vraauw:

"Nou doar bin k kloar mit."

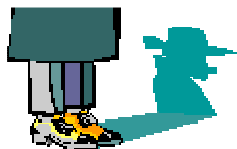
Ik op slag weer n e-mailtje schreven....

Heur advies was om t apperoat even noar de reperoatie-òfdailen in Stad te brengen. Kösten bie benoadern 95 euro. Wel alle-machteg....., doarom waren ze zo makkelk mit heur kodenummers, nou was k nog verder van huus!!!. Ik bin toch nait gek, dat ik vieffenegenteg euro betoal veur reperoatsie, as ik veur tachteg euro n nije kopen kin.... Boetendes, ik wil nait zoveul geld uutgeven veur zo n mobieltje....

Mor ik mout tougeven.....k.vuil mie nou wel n beetje onzeker zunder dat ding in de buutse.....

k Hoop mor dat mien dochter gaauw weer aan n nij abonement tou is !!!!!

George Petzinger

SCHAAR

Aaltied bis doe doar
Zichtboar of onzichtboar
Verloaten staais op muur
Deur rust en aineghaid omgeven

Gevuilloos, zunner emotie
Mien evenbeeld

Doch allain ik wait
Hou k mie van binnen vuil
Mor dat zel die n zörg weden.

Age van der Velde

RINUS

"Wanneer kommen ze mit dij opgebloazen hamster?" vruig ik moeke.

Zai keek mie vergrèld aan en schudkòpde. "Dij opgebloazen hamster nuimen ze n cavia en komt mörn."

"Mörn!?" zee k.

"Joa, en nou wi'k der niks meer over heuren. Ons Gittje wil dat daaierke nou ainmoal geern en ze het touzegd der goud veur te zörgen, doe hes' doar dus haildaal niks mit verneuden. Kloar!"

"Nee, dat stinkbaist komt bie ons ien hoes en din mag ik mie doar nait aan aargern."

k Haar heurd dat t vaals weden zol. t Zol n pooske bie ons lozaaiern en ast goud ging mog mien lutje zus, heur aigen cavia kopen. Deur vloog open en Gittje kwam keuken ien-rund.

"Moe, moe", poesde ze, "k bin nuigd veur n feest bie Haarm."

"Haarm? Dat keudeldoemke van slagter Wiekstroa?"

"Joa en haile klas gaat."

"Wanneer?"

"Mörnoavend, van haalf zeuven tot tien."

Moeke nikkòpde en schonk t wicht n glaske liemenoad.

"Nog ain daag," docht ik bie miezulf, "din hève dat röttege baist hier rondhinkelepin-ken en k heb t gevuil dat, as e kaans krigt, hai t haile hoesholden op kop zetten gaat."

Dij mirreg kwam de grüne Fiat 500 van taan Wopke, koggelnd en stinnend, t aarf oprieden. t Was drij joar leden da'k heur veur t lest zain haar. Ze was niks veranerd. Nog aaltied haar ze wat weg van n heks, allain gain puntmuts op kop. t Scheelde dat ze mit auto kommen was en nait op bezzem. Gelukkeg mor, want t ding haar wel breken kind mit neefke Flip van dattien en zien vie-fentachteg kilo achterop. Dou ze baaident koamer ien kwammen, keek t jong mie mit zien vaarkante oelekop en drèl-ogen vaals aan. Zien 'Harry Potter' bril ston hom schaf op kop. k Haar t jong nog nooit lieden mogt. "Goidag," zee taande mit stem, "wie kommen Rinus bringen."

"Rinus!?", zeden Gittje en ik touglieks.

"Joa, ons cavia", zee taande, nog aal mit stem.

“Bin ie hom onnerwegens nait kwiet wòren?”, vruig k hoopvol.

Taan Wopke dee net of ze mien opmarken nait heurd haar en heur bolle vla-Flip snoefde as n peerd dij op kledder ging.

“Woarom dou je hom aingns vot?” vruig moeke.

“t Baist is duvelachteg,” begon Flip.

“Eh, nou, hai is n bedie aigenwies,” gilpde taande der vot overhìn.

“Geef mor, din kin e mooi ien waarme koamer stoan,” zee moeke. Ze nam kooi mit ienhòld mit en zette hom noast potkaggel. As k mien zin doan haar, *der ien*.

“Wie hemmen vreten en stro veur hom,” zee Gittje “en ik mag hom verzörge.”

“Mooi,” zee taande, “das dus veurnkanner. Mor wie moun der nou vot weer vandeur hur!”

Even noa tied snidderde ze mit Flip noast heur, ien heur lutje woagen mit n nuvere voart t aarf òf. Rinus zat hail kaalm ien kooi ons aan te gloepen en piepde òf en tou.

Dij oavend ging Gittje noar t feest en moeke noar vergoadern van buurtverainen.

k Was allinneg thoes en keek tillevizie, dou k ienains wat piepen heurde ien houk van koamer. k Zag Rinus mit zien twij veurpootjes tegen troalies stoan.

“Hòl die de kop,” zee k mit stem richten cavia, mor dou begon e nog haarder te piepen. k Zette t geluud van TV zo haard dat d’haile koamer der van trillen dee.

“Kin t ook wat zaachter?” zee ienainen n stem.

Ik keek om mie tou, mor k zag gainain.

“Nee, k zit hier, ien kooi!”

Ik keek noar Rinus. “n Cavia dij proaten kin!?”

“Joa, mor k bin aiglieks gain cavia. Meschakin kins’ mie nog. k Bin oom Jelle, pa van Flip en bin traauwd mit dien taan Wopke.”

“Huh?” Dit kon toch nait woar weden?! Was k aan dreumen? Nee, dou k miezulf ien aarm kneep, dee t zeer.

“Dit het dien taan Wopke ommaans had. Zai het mie veranerd ien n cavia en ien dizze kooi stopt. n Zetje leden haren wie roezie over Flip en dou begunde ze ien ainen te zingen. Ik kon ja nait waiten dat ze aan swaarde teuverij dee. Mor k heb zain hou ze mie dit flikt het. Astoe mie nou terwille weden wilze, mie weer te veranern ien n mins,

din krigs’ aal mien geld.”

Nou haar k pa en moeke n moal proaten heurd over oom Jelle, dij n hail bult geld hemmen zol.

“Ik, aal t geld van oom Jelle?”

“Doe dreums doch wel es van n mooi en riek leven? Nooit weer noar schoul, nooit gain hoeswaark weer en de mooiste wichter veur t oetzuiken!” zee e.

Dat klont mie as meziek ien d’oren. “Zeg mor wa’k doun mout,” zee k tegen oom Jelle ien kooi.

Hai gaf mie t resept da’k veur hom kloarmoaken zol.

“Hai laiver as ik,” docht ik, dou k t smereg goudje ien kooi van Rinus eh oom Jelle zet haar. Hai spinvoutjede der noar tou en sluig t tjoeksel kokhaalzend achterover.

Dou laip e te kooi oet en ging veur mie stan. k Zag dadde hail langsoam veranerde. Dreumde ik din toch? Mor nee, dou ‘k mie nog es ien aarm kneep, dee t nog aal zeer. Oom Jelle, doar k aaltied van docht haar dadde zo mor op n daag stiltjes vertrokken was, ston stoef veur mie, kort swaart stiekelhoar en bòzzel op bovenlip..

“Slim bedankt mien jong. Mor k zel nou eerst dien wens ien vervullen goan loaten, veurda’k mie vreten goa op dien taan Wopke.”

Ien keuken gaf e mie n beker en vruig mie inhòld doarvan op te zoepen. k Juig t ien ain sloek deur t haalsgat. Doarbie prevelde hai hail zaacht ain of aner spreuk dij k nait verstoan kon.

“Ankom naacht gaat t waarken,” zee oom Jelle. “Van mörn of zel dien levent veur aaltied veranern.”

Dou laip e te deur oet en luit mie allinneg achter. k Vuilde mie hail muid wòren.

Aner mörn bleef ik, zo as aal zotterdoagen, wat laanger op bèr. k Heurde stemmen. t Was moeke dij mie raip.

“Berend, woar bizzel!”

“Op bèr, woar aans,” raip k, mor ze heurde mie nait.

k Dee gain muite meer om nog n moal te roupen.

“Hier is e nait,” heurde ik Gittje zeggen.

Radde voutstappen kwammen over trappen. Even loater stak Gittje kop om houk van mien sloapkoamerdeur.

“Moe, moe,” raip ze, “kom gauw, Rinus ligt

op Berend zien bèr!”

“Gatver!” zee ik en schoof wat op zied.
Ienainen vuilde ik twij hannen om mie tou. k
Wer optild.

“Hai is echt laif,” zee Gittje, dou ze mie aai-
de.

“Woar is dat dekselze jong toch,” heurde ik
moeke zeggen.

Gittje von t ducht mie nait zo slim da’k vot
was, want ze laip mit mie op aarm noar
hoeskoamer. k Snapde der haildaal niks
meer van. Mor dou mos k ienainen denken
aan oom Jelle. Wat haar e ook nog mor
weer zegd: ‘n mooi en riek leven?’ Oh nee!!
Van dij daag of leef k ien n kooi noast pot-
kaggel tussen stro en mout mie ien leven
hòlden mit caviavreten. Moeke en Gittje bin-
nen nog aal noar mie op zuik.

Age van der Velde

BEJOARDENHOES

Lest was k bie mien opoe op bezuik
ien t bejoardenhoes, op n zundagmörn
Ze vuilde heur minneg, t was nait best
stilkes zat ze ien hörn

Verzörge is goud, niks te kloagen
t Is n schier nijmoods hoes
Mor heur lutje koamer
is doch heur leste thoos

k Brochde veur heur n vles klonje mit,
n Boske bloumen en n bouk
Blied dat ze even keuveln kon
bie n kop kovvie en kouk

k Zag dou k doar tehoes deur laip
mïnsen koïern ien gang
Old, ainzoam en ien toeze
t Muik mie verdraiteg en baang

n Zetje noa tied bie t votgoan docht ik:
“Ze hemmen t hier aigens best goud
Mor wat bin ik doch blied
da’k hier nait leven mout”.

Age van der Velde

Edo

Hai was te dik. Edo, t zeuntje van Geert zien
bruier. Doar warren zien medicienen de oor-
zaak van. Hai har der wel muide veur doan
um òf te valen, mor dat luip op niks oet.

Op de legere school was der noeit n probleem
west en in de brugklazze ook nait. Mor non
warren der n poar miesgasters dai hum t
leven zoer muiken. Dikkop en vetpèn-
ze warren de maist vrundelke woorden dai e
te heuren kreeg. Hai von t nait mooi.

Netuurlek nait. Mor Edo was n goudzak dai t
aal gewoon over zuk hèn kommen luit.

Dit was nait noar de zin van de drij knuppels
dai t schelden op heur gewaiten harren. Dai
wollen n reactie zain op heur mizzelke ge-
drag. En umdat dai reactie nait kwam, gun-
gen ze n stap wieder. Zie harren hum al n
poar maal mit n spèlle stoken. Ook gungen
ze aalgedureg op zien tonen stoan.

In hoes zee e niks. Baange dat zien pabbe
noar school goan zol um der over te proa-
ten. Baange ook dat t dan nog slimmer wor-
den zol.

Edo begunde slecht te eten en har gain zin
um noar school te goan. Hai begunde zuk
onzeker te vuilen. Zien olders kregen t in de
goaten. Zie pruiten der mit Edo over, mor
dai muik heur nait wiezer.

Dan mor ais mit meester proaten. Meester
begreep eerst nait wat d’oorzaak weden
kôn, mor goandeweg t gesprek huil e zuk in
ains stil en begunde te prakkezaaiern.

“Joa”, zee e. “Joa, t kan toch weden dat ik t
begriep. Ik heb n poar maal zain dat Edo
wat vrömd reageerde as der gounent bie
hum in de buurt warren. Net of ze hum zeer
deden. Mor k zag dan wieder niks biezun-
ders. t Warren wel aal dezölfde drij jonges
dai dan bie hum stonnen of bie hum langs
luipen. Ik zal t ais in de goaten holden”.

t Duurde mor n poar doage. Dou belde
meester Edo zien pabbe op. Hai wus non
wizze dat Edo pest wör. Hai har ook al mit
de jonges proat en zègd dat e t oeterstee
nait hemmen wol.

Hai hoopde dat t holpen har. En t huilp. Twij
doage. Dou begunde t weer. Edo wol der
nog aal niks over kwiet. Zien olders zaggen
dat Edo t stoer kreeg. Zien pabbe kreeg ter
mit Geert over. Geert waarkde in dai tied bie

de kinderpietsie. Hai wus wat veur gevolgen pesten veur kinder hemmen kon. t Begrode hum van zien neefke. t Luit hum nait lös. "Pesten", zee Geert n dag of wat loater tegen Edo zien pabbe, "is n gebrek aan respect veur degene dai pest wordt. En sums binnen der gounent dai dat gevuil veur respect wat beter bie brocht worden mout. Ik bedoul, dat dai knuppels ais n stöt in de goie richting kriegen mouten. Dan begriepen ze t meschain wat beter".

Hai legde Edo zien pabbe persies oet wat of e doar mit bedoulde. Dai twievelde, mor von t goud dat zien bruier der mit Edo over aan de proat gung.

Geert muik roemte bie hum op beune. Doar is e dou maineg moal mit Edo in de weer west. Veul doun en nog veul meer proaten. n Week of wat loater was Edo der kloar veur. Hai vuilde zuk veul zekerder en stroalde dat ook oet. Zien belogers zaggen dat nait.

Edo huilp heur op glee: "Heur ais jonges", zee e, "dat gepest mout öflopen weden. Ik neem t gewoon nait langer. t Is mor dat je t waiten".

Zie keken hum verboasd aan.

"k Wait nait woar of e t over hèt", zee aine en keek zien kompoanen aan. Dai gnivvel-den wat.

Um haalf vaaier ree Edo noar hoes tou. Zien belogers stönnen hum achter n hege op te wachten. Dou Edo veurbie ree, stook aine n stok in zien veurrad. t Gevolg luit zuk roaden: Hai vloog mit fietse over de kop. Zere haanden en kepodde knijen.

Edo kroop overènde. Mit zuk drijen stönnen ze liek veur hum.

"En wat wost non dan", zee aine.

Edo zedde zien rechtervout wat noar achtern zodat e steveg stön.

"Dat zal k die zain loaten".

Mit d'open haand noar veuren gaf Edo hum n haarde stöt mit de moes van zien haand tegen de borst. d' Jong vloog achteroet en bleef in t stiekeldroad hangen. De twijde kreeg n veniendege trap tegen zien knij en vuil op de grond. De daarde muik bainen. Edo pakde zien fietse en ree vot. Twij stroaten wieder stapde Edo öf. Hai zakde deur zien knijen. Hai schokde der over en begunde vrezelk te spaaien. Troanen luipen hum over de wangen.

Mit fietse aan d haand gung e op hoes aan.

Eerst strampelnd, mor t gung al gaauw beter.

Dou e bie hoes kwam, luip e fier liek overènde. Hai stroalde derover.

Jan Hoiting

Aarms vol gold

In nommerdag heur ik wied vot vroagende stem van t kind

Wat ze zegt zai ik nich tied makt luustern blind

Mit ogen stief dichte roak ik sikkom lutje törf löshaid en waarmte bie mie as hunneg oet iemekörf

Haar ik vanmörn man keken t levent stoef bie zöcht der luipen doezend lienen trokken noar t hoge löcht

k Glie dele noar d'oavend en verries allindeg in de nacht heur floiten van vrouge vogels kiek in toene, gold hef wacht

Twai kinder under appelboom t speulen stoekte even vannijs vuil olle vroage en kön ik antwoord geven

(16 jannewoarie 2010)

Hanne Wilzing

Aarms vol geluk

Dreven in tied

Meer vloot as daip
 licht en benijd
 man nich noar boom
 veur ik dreven op t olle wötter
 veur doezendste moal
 kringe van t lözze levent
 Umaarmd deur eskes
 komt zonne deur
 Bint veul bomen
 maist ekkelbomen
 man ook wol essen en beuken
 Aalgoal verwaaide baisten
 mit zwoare joaren
 kieken mie kaauwend aan
 man vroagen nich recht wat
 Gres is mijd
 n ofsmeden hondebloume kikt mie
 verbalderd aan
 Boer mit swoa
 hold haand umhoog
 en n transistor belkt
 Raaiger kiddelt mie bie oren
 en boarske schut gramnieterg vot
 k Roek het zuide laand
 Kaampen eerappels
 in volle blui: lila, paars en wit
 Biezetten n daimt baiten
 en aal meer rogge, gries en gaail
 n Rosteg stuk raive in wale
 wordt monument
 Mens en Scheppen geven hier
 nkander n haand
 t Vrouge löcht vaalt op rode dakpannen
 van hoezen dij hier heuren
 as dotterkoezen bie t wötter
 En man speulen en slingern
 liekt wol n achtboane
 oet stad wied achter dieken
 Daip oet Ter Oapel,
 deur Laude en laans Ter Börg
 schrief ik op Zelln aan
 den Ellershoezen
 zeg onderwegens noar Ter Wuppen
 'moi' in Smilke

man in Wessenhoezen wordt t eerns
 Mit Mussel wieder
 -van zuit noar zolt-
 loop ve bie Nij Stoatenziel
 zo Dollard in
 Weerom noar zee
 t Holt nooit op en t gijt altied deur.
 Hou voak muik ik dizze wereldraaize non
 al?
 k Krieg der ja nooit genug van
 Mokken wat mit as wöttertieke op Roeten
 Oa

(7 mij 2010)

Hanne Wilzing

Oet

Hai stoarde wievot
 zien ogen wazzen nat.
 t Kwam nait deur wiend
 dij broesde over t wad.
 Hier haar zai stoan
 stil, t was hail vrumd.
 Störm zol der komen
 mooi weer was doan.
 Haildaal ien t verbiestern
 zaag graauw om snoet.
 'Vuils die wel goud?'
 'Nee', haar zai zegd
 't is oet.'

Jan de Jong

Vot

n Nije mörn vergankelk licht t zicht
 liedzoam verdronken grieze ogen
 verdraitelk stoaren swiegend wiedvot
 deur t verlais van tied bedrogen

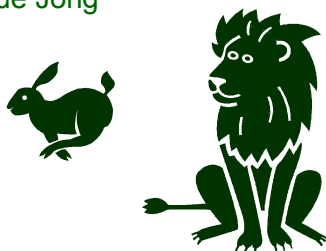
plukken van stroekelnde herinnerns
 aan soeterge blomkes op heur schoet
 vaastholden laifde wensteg verleden
 mit hom dij t aal op stee haar kwiet
 verswonden deur ofschaaid in t heden

nusterg vervremd benaauwende vroagen

t gemoud verstomd in zuiken van dag
 schraiwend verburgen twievel woaren
 verlangst noar t valen van duuster naacht

in diezeg schemerg omzain vervoaren

Jan de Jong

Keunencriek van Laiwe

(Noar n foabel van Aesopus)

Daaier van t open laand en van bossen
 hadden laiwe as keunen. Dij was nait
 kwoad en ook nait boazeg, mor recht en
 oardeg zo as n keunen. Hai raip baisten n
 moal op veur n keunenkleke vergoadern
 van aal vogels en daaier. Hai stelde
 veurwaarden op veur n wereldwiede
 ofspraak woarbie wolf en laam, paanter
 en sik, tieger en hert, hond en hoas
 rondom ien vrede en vrundschoep mit
 nkanter wieder leven konden.
 Hoas zee, "Oh, wat heb ik der laang noar
 oetkieken doan dat t zo wied kwam,
 dat swakkern zunder baangehaid heur
 ploats iennemen kinnen noast staarken".
 En dou hoas dat zegd haar, runde hai
 veur zien leven.

Nane van der Molen
 8-02-10

Aaltied weer

Aaltied weer
 kom ik ze tegen
 laive vrunden
 van weleer

Aaltied weer
 goa ik ze missen
 aal dij vrunden
 van weleer

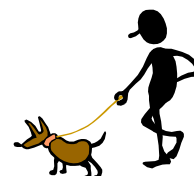
Aaltied weer
 goa ik din dinken
 zai ik ze ooit nog weer
 aal dij vrunden
 van weleer

In elks geval
 zal ik gainain
 vergeten
 van aal dij vrunden
 van weleer

Jil Wildenga

BLIEF GEZOND

Neem n kraandeloop
 of.....
 koop die n'ond!

Klaas van Zonneveld

DOEL

Joen leven
 het ain doel,
 heb je dij nait?
 Zuik den gauw
 n nije

Op 't voetbalveld
 doar stoan...
 wel twije!

Klaas van Zonneveld

Noamvalen

'Noamvalen? Ik proat aal geef Grunnegers, en noamvalen doar heb ik niks mit van neuden!' Dat heurde Koba ain ien traain van Stad noar Roodschoul zeggen.

'Hurree, hurree,' zee Koba, 'zukkent proat as n kiend dij noast moeke ien n stilstoande traain zit. Der staait n traain noast. t Kiend vragt: 'Maag ik even kieken of dij aander traain ook roaden het?' Moeke zit aan roamkaant en het gain zin om roemte te moaken: 'Hufs nait te kieken. Dij aander traain het vanzulf ook roaden.'

'Nee hur', zegt t kiend verniend, 'ik kin heur nait zain, dus het dij traain ook gain roaden.'

Mit noamvalen is t net zo. Ain het der meschain gain wait van en ze magen aal meer ofslieten, mor van summegen is nog schier wat van over, en aandern binnen nog lank nait dood! Ook ien t Grunnegers vrözzeln ze der nog haitied tegen, om deur te leven, voak ien verstaande vörms dij nog haildaal oet t Oldgermoans (500 v Kr.-200 n Kr.) votkommen. Mor stain is haard!

Ien veurganger van t Oldgermoans, t olle Proto-Indo-Europees (6000-3000 v.Kr.), kwamen 8 noamvalen veur en Koba zol t aldermeroakels vienen om mit joe noa te goan wat doar nog van over is ien t tegenworrege Grunnegers!

Omdat wie bie t PIE en olle toalen aaldeer te moaken krieggen mit noamvalen, geft dr. K. (Koba) Schlemmer hier eerst even n korte oetleg.

Dit binnen de 8 acht noamvalen van PIE:

1^e noamvaal (Nominatief): onderwaarp (wel of wat): Lilumbu1 komt;

2^e (Genitief): noamvaal van betrekking veurwaarp (van wel): Lilumbu's2 neut;

3^e (Datief): mitwaarkend veurwaarp (aan/veur wel): ik1 lang aan-die3 n neut4;

4^e (Accusatief): liendend veurwaarp: ik1 lang die3 n neut4;

5^e (Vocatief): aansproken veurwaarp: Safia5! Kiek oet!

6^e (Ablatief): vanoet n ploats: ik1 gooi vanoet-boom6 mit-n-neut8;

7^e (Locatief): noamvaal van ploats: ik1 zit op-grond7;

8^e (Instrumentalis): noamvaal van middel: ik1 gooi mit-n-neut8.

n Veurbeeldzin mit 8 noamvaalsvörms, zo as dij ien t PIE bruukt werden:

Safia!5 Vanoet- boom6 lang ik1 die3 op-grond7 Lilumbu's2 neut4 mit-n-tak8.

1^e noamvaal (nominatief): Dizze noamvaal geft ien t aalgemain t onderwaarp van t waarkwoord aan. Wel verricht de handeling dij mit t waarkwoord oetdrukt wordt? Piet1 leest. Ien t Proto-Indo-Europees is dizze noamvaal lichtkaans ontstoan deurdat t lözze woord (boeten zinsverband) ien 1^e noamvaal n oetgangs-**s** mitkreeg.

Ien t Letien en ien t PIE is dat nog goud te zain: Paule!5 (Paul!) > Paulus1 lavat (Paul wast). PIE: owei5 (schoap! > owis1 (t schoap).

2^e noamvaal (genitief): Dizze noamvaal geft aan wat ain ien bezit het, omvat of ontstoan loaten het: Piets2 bouk. Benoam twijde noamvaal is gloepend toai tegen t verdwienen. Twijde noamvaals **s** bruken ie bevubbeld nog haitied ien *smörgens*, *smiddags*, *soavens en snaachs*. Of ien: *diens gelieken*. 'Aans is e hail wat maans', dat binnen ook twijde noamvaalsvörms.

Twijde noamvaals **s** wordt aal meer ienpangeld veur n constructie mit n bezittelk veurnoamwoord as 'zien' of 'heur': Wèls boksem? Piet zien boksem en Antje heur rok.

Van wie is dat? Ien t Grunnegers kin doar n olle twijde noamvaalsvörm veur bruukt worden, as doar din n *t* achter zet wordt, din krigt t woord n zulfstandeg karakter: wel zienent is dat? (Ien t ABN bestoan nog: zijnentwege, te uwent enz.). Of nog aans, mor stainollerwets: welker binnen mienent? (Engels: which are mine)? Grunneger kiender heur-ie wel ains ien t 'Grollands' zeggen: 'Is dit mienent of jounent?'

Koba's pa haar vief kiender. Hai traauwde opnijs. Zien twijde vraauw haar aal twij kiender. Mit heur baaid kregen ze der nog drij bie. Dou waren der tien. As Koba's pa over t haile brutje prout, zee e t tegen Koba's stiefmoeke: 'mienent, dienenent en onnent.' Zunder dat e wis dat e apmoal olle twijde noamvaalsvörms bruukte!

Wat kon hom t ook verblotekonten!

Grunneger schriever David Hartsema brukte t woord 'mient' ien zien meroakels moie vertoalen van n laid van J. Brel: *Le plat pays/t slichte laand - qui est le mien/dat mient is.*

Mit lege wolkenlucht dij aanstörmt mit het tij
 Mit mist en dook en damp, dij toudekt as n vlij
 Dij minsen luddek moakt en veul onzichtboar moakt
 Mit hoge wolkenlucht, dij vol mit monsters voart
 Mit haarde noordewiend, dij ales striemt en schudt
 Dij t loug gain meelie gunt en ales kroaken dut
 Van t slichte laand dat mient is.

Verstainde olle vörms van 2^e noamvaal: dizzer doagen, van dizzer grötte.

Ien veul verstainde oetdrukkens kommen nog woordgroepen ien twijde noamval veur: heer des hoezes, dag des heren, desgelieken, destieds.

Trendy toal: agressie is nait des vraauws. Noa woorden dij n houveulhaid oetdrukken kin n olle twijde noamvaals s kommen: dit is nait veul deegs. Hes nait wat beters? Ik wil wat lekkers, wat waarms. Veul laifs!

Twijde noamvaal wer ien t Proto-Indo-Europees benoam bruukt om aan te geven dat t noamwoord rol van n oorzoakelk veurwaarp haar. Nederlands: Heer ontferm u onzer². Dij vörm is verloren goan en ien t moderne Nederlands en t Grunnegers mainsttied overnomen deur n veurzetsel as 'over': Heer ontferm u over ons.

3^e noamvaal (datief): Dizze noamvaal is ien veul toalen ain van de meugelke vörms van t indirect object, dij mainsttied functie van t mitwaarkend veurwaarp weergeft: Piet1 geeft (aan) Antje3 Pauls2 bouk4.

Een schiere Nedersaksische vörm is de zogenoamde bezittelke datief: de1 oren1 binnen **hom3** bevroren.

Ien Duutslan is der n bestseller Van Basti-

an Sick: *Der Dativ (3^e noamvaal) ist dem Genitiv (2^e noamvaal) sein Tod.* (Dativus is veur genitivus zien dood). Bastian Sick is ien Duutslan, wat Paulien - taal is zeg maar echt mijn ding - Cornelisse is ien Nederland. Baaid schriever ze op n humoristische menaai over toal. Bastian Sick: *Der1 Genitiv1 ist in ganz Deutschland ausgestorben. In ganz Deutschland? Nein! Er hält sich hartnäckig in einigen3 schwäbischen3 Dörfern3, wo es nicht nur 'dem(3) Nachbar sei Katz' gibt, sondern auch 's Nachbers(2) Katz'.*

t Aantal overblijfsels van 3^e noamval is nait min, bevubeld: bie gelegener tied (Duuts: *zu seiner Zeit*), te gainer tied.

Onziedege en mannelke woorden kregen mainsttied oetgang -e ien 3^e noamvaal.

Dat is nog goud te zain ien oetdrukkens as: te laande kommen, te velde trekken, veur dag en doage, te roade geven. Ook n woord as 'vandoag(e)' is n olle datief. Aans zol t ja *vandaag wezen. *Van + 3^e noamvaal* komt ook nog veur ien: van haarten!

3^e noamvaalsvörms van t bepoald lidwoord worden mainsttied soamentrokken mit t veurzetsel te: (te + den → ten) ten koste van, Jezus is ten hemel voaren, ten overstorian van n notoares, ten hoogsten, ten besten, ten roegsten, ten eersten, ten lesten, ten Zuden. (Te + der → ter): ter dood veroordailen, ter ere van, doar ter ploatse, mittertied. Ten Boer = ter buurt. Vergeliek: Kloosterboeren, Sebalderboeren, Pailerboeren.

4^e noamvaal (accusatief): Dit is de noamvaal veur t liendend veurwaarp (direct object): Piet1 leest n bouk4. Tegenworreg wordt n olle 4^e noamvaalsvörm nog aantrovven ien: op nduur. Mit daarde en vaaierte noamvaal kommen Grunnegers (en aander Nederlan-

ders) aal meer ien toeze. 'Pa, *joe1 monnen even kommen', veur: 'Pa, ie1 monnen even kommen.' Joe is 3^e of 4^e noamvaal: ik1 lang joe3 n neut4. Ik zai joe4 wel. Kruijff-Nederlands: hun/hunnie/hullie (3>1) komen eraan, veur: zij1 komen eraan. Zeeuws: Ons (3>1) ben zuneg', veur: wie binnen zuneg.

Ain dij recht Grunnegers prat zegt: Wat zol hom3 t4 ook verschelen kinnen!

En nait: wat zol t hom ook verschelen kinnen!

Want ien t Grunnegers gaat 3 veur 4.

Logisch toch?

Ook de **n** ien n wins as 'goienoavend' gaat op n 4^e noamvaal trug (ainen goien oavend). Ien veul dialecten, ook ien t Grunnegers, wordt nog de zogenoemde *accusativus temporalis* bruukt: 'Ik bin op n achtsten joareg en t is nou n ainentwintegsten. Deurtied is hai al laang weer op n bainen, mor hai komt pas n zoaterdag. t Kin mie aaltenbliksem gain duvel schelen!

Ien t Old-Grieks kon n woord ien 4^e noamvaal betaiken hemmen van 'wat betreft'. κάμνω τὴν κεφαλὴν: ik pienlied de kop: ik heb kopzere.

Ien t Grunnegers kin dat nog haitied mit de konstruktie: ik heb (de) baand lek.

Of: Kins mie nou ook aal ien de kop kieken?

5e noamvaal (vocatief). Dit is de noamvaal dij bruukt wordt as ain of wat aansproken wordt. Letien: *Vare, Vare, redde mihi legiones!* (Varus, Varus, geef mie de legiounen trug! - Kaaizer Augustus).

t Grunneger woord "domnee" is oflaaid van de vocatief dominē, van t Letiense woord dominus ("heer").

6e noamvaal (ablatief): is ain van de acht oorspronkelke noamvalen van t PIE, doar persoon mit aangeven wer van wel wat oetgaait of stee doar van vertrokken wordt. Ien summege takken van de Indo-Europese toalen doar ablatief ien ophil te bestoan, bevubeld ien t Germoans, is dij functie van de 'absolute ablatief' overnomen deur n 2^e noamvaalsvörm: Ik kom t'oavend = as oavend nog kommen mot.

Vanoavend = as oavend der al is.

7e noamvaal (locatief): Dizze noamvaal geeft

locoatie aan. Ien t Grunnegers worden doar-veur benoam veurzetsels *ien, te* en *bie* bruukt. Ien Germoanse toalen is locatief veur n groot dail opgoan ien 3^e noamvaal. Ien t Nederlands is dat benoam bie t veurzetsel *te* nog goud te zain. Dit veurzetsel komt voak veur ien verstaande oetdrukkens mit n 3^e noamvaal, zo as *ten huize van* of *ten tijde van*, mor ien t Grunnegers kent Koba doar gain veurbeelden van.

8e noamvaal (instrumentalis): Dit is n noamvaal mit as hoofdbetaiken 'deur middel van'. Ien Germoanse toalen ging toak van instrumentalis benoam over op 3^e noamvaal, aal of nait verstaarkt mit n veurzetsel zo as '*mit*' of '*deur*': ik lang die wat aan **mit n tak**, of: ik wer **deur hom** versloagen..

t Olgermoans haar lichtkaans nog n rechte instrumentalis. n Enkel fossiel van instrumentalis is ien t Grunnegers nog trug te vienden, zo as (*des*) *te* ien: des te beter, des te slimmer. *Desto* waas n olle instrumentalis van wat nou '*de*' of '*dij*' is.

Instrumentalis waas ook ain van de oorspronkelke acht noamvalen van t Proto-Indo-Europees. As zodoaneg beston e nog ien t Sanskriet en bestaait e nog ien t Litouws.

As wie nou nog even trugkieken, din zain we dat benoam 5^e, 6^e, 7^e en 8^e noamvaal der ien Germoanse toalen haildaal aan goan binnen (vocatief), of mainstied overnomen deur 2^e (ablatief) of 3^e (locatief en instrumentalis) noamvaal.

Ien t Hoogduuts binnen eerste vaaier noamvalen der nog. 2^e staait onder druk.

Nou, het Koba te veul zegd? Verhipte noamvalen! Aal meer vot, mor dij doodzegd binnen leven nog laank!

Jan Sleumer

soldaat

Tröts was e op zien soldoatenpak
Oons buurjong Frans krekt 21 joar
Ik goa zotterdag noar n ver laand
Om vijanden doar te verjoagen

Ik gai de minsen doar ja helpen
Van gevoor haar hai nooit heurd
Wees mor veurzichtig mienjong
Veur das t waist bist aan de beurt

Zien pa en moe brochten hom noar traain
Op t station van Assen nammen z'ofschaaid
Dou jong weg was haren ze n dikke troan
Ach, over vaaier moand komt hai al weerom

Dat t aans luip konden ze nait bevrouden
Hai zol veul eerder weer thoes kommen
Doar waar hai zo geern hen wol
Doar in vaandelk vuur zol hai omkommen

Zes weken loater brochten ze hom thoes
Dai laive behulpzoame aaltied vroleke Frans
n Jong leven onneudeg vergraimd
Regeern wat heb je wel nait ommaans

Wat dou je doar, wat het t veur zin
Aal dij jonge jongens en wichter
Hoal ze moar gaauw weerom noar hoes
Veurdat je nog meer hoeshollens
ontwrichten

Cor Uildriks

Stoere kirrels

*Zoas ie waiten bin ik ja joaren toerbus-
sjefeur west, oet dij tied komt dit verhaal.*
Dou tillefoon ging, docht ik doar gaat mien
vrije week en ik haar weer ais geliek. Aan

de aander kaant van de liene was mien
boas... "Joa", zee hai, "ik wait dast doe vrij
bist aander week, mor ik heb nog n dagritje
dinsdag en dien kollegoa duurt der nait op
aan. t Gaait om 45 man van de motorklup
en dij willen even noar Louwersoog brocht
worden, ze goan zeevissen. En", zee hai "ik
geef die viefteg gulden ekstroa omdat t dien
vrije dag was".

"Nou", zee ik, "as t allain mor even hèn-
bren- gen en snommedoags weer ophoalen is
den wil ik dat wel even doun".

"Mooi", zee mien boas, "moust om acht uur
bie heur kluphoes wezen". Dij dinsdag ree ik
noar Stad waar ik dat motorklupke ophoalen
mos, t was mooi zunneg weer en n groad of
twijenntwinteg, mooi viskeweer dus. Dou ik
de stroat inree woar t klubhoes was, huf ik
nait te zuiken omreden ik zag op oafstand al
n haile bult motorfietsen stoen. Dou ik bus
pakeerd haar, zag ik n braide kirrel aankom-
men mit n leren veske aan en abmoal tatoe-
ages op zien aarms.

"Moi", zee hai, "ik bin Haarm, mouten ie ons
noar Louwersoog brengen?". Achter hom
verschenen nog n stök of tiene dij der net zo
oetzaggen en ze druigen aalmoal n kratje
bier.

t Benaauwde swait brak mie oet, mor ik zee
zo stoens meugelk: "Joa dat is leufk wel de
bedoulen".

k Haar t nog mor net mien mond oet of ze
begonnen aal dat bier de bus in te slepen.
n Stief ketaaierke loater wazzen wie onner-
wegens noar Louwersoog, en veurd dat wie
tou Stad oetwazzen, haar ik de biersputters
al van de roeten oflopen.

Dou wie in Louwersoog wazzen en elk en
aine deroet was, vruig ik aan Haarm hou
loat ik ze weer ophoalen mos.

"Ophoalen?" zee hai, en keek mie ongeleu-
veg aan, "ophoaln? Welnee kirrel doe gaat
mit op dij boot en doe gaaist ook vissen."

Ik keek hom mit open bek aan en zee mit n
benaauwde stem: "Mor doar haar ik nait op
rekend, ik heb gain eten bie mie en ook gain
sinten om n hangelstok te huren".

"Moakt niks oet", zee Haarm, "dat regeln wie
apmoal veur die."

Ze wollen van gain nee heuren en oeten-
delk heb ik den mor tougeven. Mit mien mo-
bieltje heb ik even noar hoes beld om de
vraauw te vertellen da'k vot nog nait thoes
was, en dou ik de bus votzet haar, bin ik

mor aan boord van dij visboat goan.
 Dou wie zo'n beetje n haalf uur op dij röt-
 boot tegen de golven inklötst wazzen en ik
 mit n beroerde pokkel alvast n stee aan t
 oetzuiken was woar ik spijen kon, kwam der
 n iel kirreltje op mie of.
 Hai haar n komme snert mit n glaske beren-
 burg bie zok, "Hier", zee hai, "de schipper
 von dast der mor beroerd bie stondst, eerst
 de snert opeten en din de berenburg der
 achteraan, din bist der zo weer bie".
 Ik keek hom ais aan en vruig mie of of dij
 kirrel wel goud bie de kop was, dij vedde
 troep ook nog opeten?
 Ik docht: 'As toe die omdraaist vriend, flik-
 ker ik dij troep mit kom en aal overboord'.
 Ik wachde tot hai weer votgoan zol, mor hai
 bleef stoan en zee: "Ik blief bie die tot alles
 op is, duurst t aans meschain wel vot te
 gooien".
 Dus wurgde ik dij haile brut mor gaauw noar
 binnen en smeed de berenburg der achter-
 aan. Tevereden ging t iele kirreltje weer vot,
 ik kon hom wel schaiten..., mor vrumdgenog
 was ik even loater wel van mien beroerde
 pokkel of. Dou ik docht dat we al zo'n beetje
 in Austroalie wazzen, bleef t schip inains stil
 liggen en heurde ik de kaptain bulken dat
 wie mekrelen vonnen haren. Vot wuiren der
 hangelstokken oetdaild en kregen wie aal-
 moal n specievat van n kirrel dij ook bie t
 schip heurde. Ik nuimde hom in gedachten
 'klötje', omreden hai haar zo'n dom zee-
 mansklötje op kop. "Dat is om aal dij vizzen
 in te doun", zee klötje, "en ie mouten vot de
 daarms der oethoalen, aans binnen ze ver-
 röt veur wie weer aan wale binnen".
 Bek vuil mie aan navvel tou open en ik vruig
 mie of woar ik wel nait aan begonnen was.
 Dou ik om mie tou keek, zag ik dat ale mo-
 torrieders al drok aan t vizzen wazzen en ik
 haar de boudel allend nog mor in toeze zit-
 ten. Ik zag mie der n gat mit in de kop en
 besloot om der mor mit oet te schaaiden. Ik
 haar ja toch al gain zin. Inains heurde ik
 achter mie n swoare stem vroagen, "Wat
 nou mienjong, hest boudel in toeze zitten?".
 Ik keek achterom en zag n bere van kirrel
 stoan. "Joa", zee k, "t gaait nait zoals ik wil."
 "Wacht mor", zee de bere, "ik help die wel
 even".
 En veur dat ik der op verdocht was, haar hai
 mit dij grode kolenschoppen de boudel weer
 veur n kander moakt.

"Nou kist de liene zo overboord zakken loa-
 ten", zee de bere.
 "Oh", zee k, "mouten der den gain wurms of
 moaren aan?".
 "Nee hor, de vizzen bieten in alles wat be-
 weegt", zee de bere.
 Ik luit de liene zakken en zag oet mien oog-
 houken dat de bere n knipmes oet buutse
 huil.
 "Wat moust doar den mit?" zee ik.
 "Nou", zee de bere, "ik docht as doe de viz-
 zen nou vangst, hoal ik ze van de liene of en
 hoal de daarms der oet en den dailen wie de
 vis op t end."
 "Goud", zee ik, "dat doun we". Nou luu, ik
 zel joe de details van t vizzen bespoaren,
 mor noa omenbie n uur ston ik met n poar
 lamme poten noar n speciebak te kieken dij
 aan de raande tou vol zat mit mekrelen.
 Klötje nam de hangelstokken weer in en
 dailde voelnisputen oet woar de vis weer in
 kon. Mien vismoatje begon onze speciebak
 leeg te tellen, dou hai kloar was haren wie
 ieders vatteg mekrelen in ons pude zitten.
 Weerom aan de wale haren je de meugelk-
 haid om joen vrizze vis om te ruilen veur
 rookte eksemploaren. Veur elke tien vrizzen
 kreeg je vief rookten weerom, en dus ging ik
 oetendek mit twintig rookte mekrelen op
 hoes aan.
 Dou wie weer bie t kluphoes in Stad aan-
 kwammen, stonk mien bus aldernoast noar
 vis en dou ik de deur open dee, luip mie t
 bier der veur oet, de gediene hongen scha-
 if en der laggen overaal lege vlezzen. Ik luit
 de deuren mor open stoan, om de stank der
 oet te loaten, en gong mit noar binnen om of
 te reken. Binnen ston kovvie kloar en stoet-
 jes en ik kwam nait eerder vot of ik mos
 eerst eten en dronken hebben.
 t Was ondertied vief uur en ik zee, "Ik goa
 der vandeur lu". Ik mos de bus ja nog opred-
 dern veur de volgende raais.
 Dou ik bie de bus kwam kon ik mien ogen
 nait geleuven, intied dat ik zat te eten en te
 drinken, haren de vraauwlu de bus van veur
 noar achter schoonmoakt, vlouer vaaid en
 roamkes zeemd. Dou ik votree zag ik dat
 Haarm en mien grode vismoat mie oet ston-
 nen te zwaaien, mit n braide grijns zwaaide
 ik weerom en docht: "Ik goa aankom joar
 mit plezaaier weer mit joe op stap!"

woar ik was?

ik was bie mien moe, zat maank heur spullen
ze gaat eerdoags verhoezen noar n woonzörgcentrum
zo as dat zo mooi hait zörg is aans gehail aan mie
vin pampieren weerom in olle schoundedeuzen
zuikroakte joaropgoaves woarvan noastuurde duplicoaten
al laang verjoard binnen groaf tussen olle aalbums
en mapkes vin braifkoarten mit vrumde poszegels
dij om dij reden ooit bewoerd bleven
schoapewollen electrisch matje mit infroarode laamp
moe wil je dit mitnemen? of zeln we t wegdoon?

ze zit stil veur zuk oet te stoaren
noa vievenviefteg joar vot oet heur vertraauwde buurt

wilst toch wél hè moe? ast nait gaat
gainain kin die dwingen mor bedenk wel
hest leeftied en kist nog kaizen loater nait meer
nait waik worren tussen aal wat was
dat schut nait op der is nog veul te doon
loater mor bezinken loaten
't is nou even haard deurwaarken

doár was ik dus

ooh doe dochst dak op vekaansie was...

giny hartman

IES

Bie t schrieven van verhoalen of gedichten
betimmert t A B C mien fonnemint
verschaaiden ledders noageln aan gebint
om woorden onner spanten liek te richten

hail woonderij krigt stainsmuur leddergrepen
mit punt en kommoa worden deuren stèld
wat oetrouptaikens stoan vermovveld spèld
laans trappens hin omhoog, kaant onbegrepen

ol hoofdoetvoerder K. ter Loan gef t zeggen
hou k regels over zollerbaalken krieg
doar liggen zinnen slichtweg kloar op rieg
dij aanhoaltaiken huifs nait meer verleggen

veur wizzeghaid bloots bladgend noar verwies
jagt lutje buusbouk mie n swien ien t ies.

VERKNUURDE TOAL

Omaarmd deur olle dieken
ronnom verropt en blond
mit aal meer stinkfebrieken
ligt t Hogelaand te schont

op schopstoul zit verbannen
n volk, verknuurd, begroet
zai zeden haitied hannen
dij d lait men der oet

van woorden aaid beschreven
ien korde slichte toal
is t a.b.g. heur bleven
t wer handen veur apmoal

zel ik nog wieder dwoalen
k goa t algemain hertoalen.

Tiny Veldhuis

Hinderk

Hinderk ging deur de snapdeure van de flat en dou deur zien aigen veurdeure. Hai kwam in de koamer en alles was uut en dood. Met zien leste krachten ging e noar de lozaaierkoamer. Dat dee e mainstied om zien vraauw nait wakker te mokken as e loat thoës kwam van zien dainst bie de pliëtsie. Aigenlieks mos e nog wat eten, mor t was zo'n zwoare, laange dag west dat e laankuut op berre vuil. In de verte heurde hai de leste traain nog noar stad rieden, mor hij sluip al veurdat e zich in de kussen nuzzeld haar. In dreum ging e de dag weer deur.

Vannijs beleefde hai hou e s mörgens vroug al op t buro kommen mos om dat ter n bericht kommen was van n inbroak in het ING gebaauw. Mit man en macht wazzen ze der hingoan.

t Leek nait schier, der was n gedounte as ik wait nait wat. d'Huile dag wazzen ze bezeg met t overleg, verhaandeln en grode spannen. Het duurde n aiweghaid veurdat ze de boudel weer in odder haren. Der was veul schaiten en gedonder wèst. Heuren en zain verging joe.

Laankuut haren ze mit schaitiezer in aanslag legen. Kammeroadschap en angst lagen stoef bie n kander. Sums leken ze te winnen en dochten ze dat t kloar was, mor din begon t gespuus weer vannijs te schaiten en kregen ze weer nait ain van dij baliekluiwers aan de tillefoon. Je zollen in boksem schieten van angst, mor meschain haren ze doar gain tied veur had. Aal aandacht was richt op de mensen dij gijzeld wurren. Je willen toch groag dat minsen der leemteg oetkommen?

Mor nou was t gelukkeg veurbie en de sloap gaf hom de rust noa dizze verschrikkelke dag. Hij was as in t parradies, zo lekker sluip e.

Smörgens, dou e wakker wui, ging e eerst kieken woar zien vraauw was, mor ze was nait in slaopkoamer of does. Omreden hai heur nait von, ging e, nog aal zo muide as n hond, in veurkoamer kieken.

d'Huile koamer zat vol mit minsen. Familie, vrunden en bekènden. Zien vraauw zat op baanke mit heur zuster en zien bruier noast heur. Ze snokte t uut, Hij ging noar heur tou, mor kon nait recht bie heur kommen. Gramnieteghaid ging hom deur de leden en hai

wol de huile boudel wel uut de wege schoppen.

Zo 'n zwoare dag, zo laank sloapen, nou wol e wel eem bie zien vraauw wezen. Mor wat of e ook dee of zee, t was alsof ze hom nait heurden of zagen. Hai bulkte t oet en reerde.

“ Jaantje, Jaantje, wat is der! “

Hai kreeg gain antwoord. t Was alsof e nait beston.

Hai keek nog ais goud om zuk tou en zag dat de pioano uut zied zet was en dat ter n grode, laange kiste op dij plek ston.

Benijd luip hai der hin en mit n grode schok zag hij zuchzulf derin liggen.....

Hai schrok en begreep tougliëks woarom e zo muide was en gainaine hom zain kon. t Haart dee hom zeer as e noar zien vraauw keek en de woarhaid drong mit n klap tot hom deur. Hai ging zitten op d'ainege stoul dij leeg was.

Netuurlijk haar er der nog laank gain vrede mit, mor der zat hom aans niks op. Allinneg, hai wol zo geern waiten wat der beurd was. Meschain kwam e der ooit achter.

Vrouger haren ze hom verteld dat as je dood gingen dat ter din n paradies was, mor zo laank zien vraauw zo verdraiteg was, ging e nait op zuik. Hij wol nog bie heur bliemen. Om zo dicht meugelk bie heur te wezen, bleef e op zien stoule zitten om zo noar heur te kieken.

Jil Wildenga

Vot, kwiet

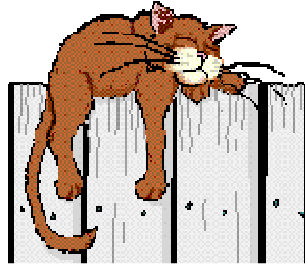
Zomor vot
k bin miezulf kwiet
woar bin k bleven
beziedjen, dat is t.

vot in mien denk
allinneg vuil k mie
zol t weer goud kommen?
twievel in mien kop.

as mörn vandoag is
din komt t kloar ducht mie
k bin mie kwiet
vandoag, meschain mörn.

Anna de Vries-Maarhuis

Ons Poeske

Doar zit ons poeske op t terras,
der lopt n liesterke ien t gras.
Poeske kikt nait op of om.
Zai wait: 'Ons liesterke is ook nait dom'.

Guster zag zai wat ien t stroekgewas.
Zai docht: 'Dat komt mie goud van pas!'
Dij dreuge brokken dij bin k zat,
k wil ook wel ais anders wat.

Zai loerde en zai loerde
ging ien tigersloepgang der op of!
t Vogeltje zag niks, omdat
zai heur kiender tiekjes voerde.

Moeke kreeg t ien de goaten,
zai is ook nait van guster,
vloog mit n gang oet de liguster!

De kiender mit, hoog ien de boom,
soamen zongen zai de hoogste toon.
Ons poeske was hail slim teleursteld,

ik heb heur van dij laive vogeltjes verteld.
Nou ligt ze laif ien schuur, op zaachte klaid
en de vogeltjes, zai zingen heur mooiste
laid.

Greet Bogema

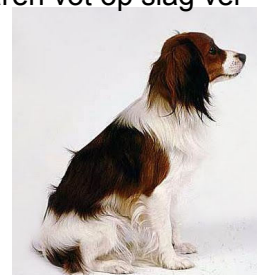
Groeterg....

Swaarte stokken stoan
as n leger gardisten ien t gelid
tegen de graauwe, groeterge horizon
met op et breekpunt van laand
en lucht de bleke sun
die al heur kracht neudeg het
t graauw te verdrieven.

Alie de Vries

Spoanse Hond

Laif en leed haren zai mit Beiske, dij n snob-
beltje op n Kooikertje leken haar mor dat
nait was, daild. Mor nou haar zai t ter tou
doan en noa n zetje mos der n nije kommen
van zunder hoengenootje was t wel slim stil
ien hoese. t Mos vernijs, net as Beiske, ain
oet t asiel worden en t laifst krek zo ain.
Lies op internet op zuik en joa heur, noa n
zetje von zai der ain dij op Beiske leek.
Dij mos t worden, raip ze votdoadelk.
Dou Jo der over tou kwam, zaag e dat hond-
je ien n asiel ien Malaga haildaal ien Spanje
zat en dat wuir hom gek genug. Lies toerde
deur en zee dat zai allain dat hondje hebben
wol en dat ze der as t mós veur noar Spanje
tou wol. t Kwam ook haildaal nait zo gek oet,
zee ze, omreden zai zollen ien vekaanzie
toch ja nog mit camper noar Zuud-Frankriek
tou om doar n oomzegger van Jo ais op te
zuiken. Dij haar doar ien buurt n kestaitje
kocht om der n hotel ien te begunnen.
Zo reden zai dus ènd april noar Zuud-
Frankriek tou; bezöchden neefke en zien
wicht en reden n poar doagen loater weer
wieder, richten Madrid. Ien tied haren zai
koart bestudaaierd en öfstand noar Malaga
leek op koart hail nait zo wied vot, dus Lies
onnaaierde dat ze eerst ook nog wel eefkes
noar Toledo bie Madrid goan konden. Dij
stad haar zai aaltied al geern zain wild. Dou
zai doar ainmoal waren, was t ook nait meer
zo'n ènd noar Cordova mit olle kattedroal en
vandoar was Grenada mit t Alhambra ook
mor even biegoan. t Was oetendelk toch wel
n allergodsbenauwdst ènd west!
Vanöf Grenada binnen zai dou dwaars deur
Sierra Nevada noar Malaga trokken en arri-
veerden noa tiedstieden bie t hondenasiel
dij rund wer deur n Vloams stel. Jo en Lies
werden der alleroardegst onthoald, dat mout
zegd worden, en zai waren vot op slag ver-
laifd op t hondje.

Zai zaag der oet as n verklainde oetgoave
van heur Beiske. t Hondje was ien tied ste-
reliseerd en chipped en veurzain van ale

prikken. t Kōstte heur der aal mit aal mor dik drij honnerd euro bie. Ze hebben der wel nog n poar doagen vergees stoan. Dou zai weer votgingen en aalderhartelkst òfscheid van beheerders namen, vruigen dij nog wel woarom zai zulven haldaal noar Spanje kommen waren om t hondje op te hoalen. Dij waren ja wend om hondjes mit vlaigmessen deur hail Europa vergees noar nije boasjes te loaten vlaigen!

Gommesdoagen, dat haren Jo en Lies ja hail nait zain op internet! Ston zeker ien klaine regeltjes, mor t kon Jo en Lies ook aalmoal niks verschelen. Zai haren hondje, doar zai slim blied mit wazzen en dij ze Meiske nuimden. En dij zesdoezend kilometer dij zai der veur reden haren, waren ze benoasten bie al weer vergeten.

Boetendes haren zai toch ook nog mooi even Toledo, Cordova en Grenada zain, nait den?

Onner t noar hoes rieden, haar t hondje mooi wennen kind aan nije boaskes en dat was ook wat weerd.

Ainmoal thoes was hondje eerst wat schaauw west en baang veur alles dat bewegen dee, mor dat was al gaauw bietroken. Meiske kon alderdeegs al mit ien t maandje achter op fiets. Dat was nog t stoerst west om te leren den ien Spanje wordt der ja nait veul fietst mit hondjes. Aigenste zummervekaanzie binnen zai mit heur drijent ook nog even mit camper noar Noordkoap west. Deur t Spoans hondje binnen Jo en Lies dou aan n dik ongeluk ontsnapt op autoboan ien Duutslaand. Dou zai even parkeerd haren om t hondje oet te loaten, was dij der vandeur goan. Eer zai hom weer aan lien en ien auto kregen, haren zai ien tied al wel datteg kilometer wieder wizen kind.

Krek dou zai weer aan rit wazzen, kwammen politieauto's en ambulances heur achterop vlaigen en dat heur veurbie mit toeters en bellen.

Dou zai noa uren ien file stoan wieder rieden konnen, kwammen ze zo'n datteg kilometer bie parkeerploats vot, bie t ongeluksplak laangs. Wel vatteg auto's wazzen doar ien n ketbotsing terecht kommen. Wat waren zai dou blied dat t hondje der oetnaaid was op parkeerploats. Aans haren zai ook wis bie t ongeluk betrokken west, konden zai wel noagoan.

As ik aan lu vertel dat Jo en Lies n hondje oet t asiel ien Malaga hoald hebben, kieken zai mie aan en zai k dat dij zuk òfvroagen of dij Jo en Lies wel goud wies binnen. Mor dij baaident, waitend hou of lu over heur Om-melaandse raais dinken, kin dat aalmoal niks verschelen. Zai binnen zó wies mit heur Spoans hondje! Wel vroagen zai zuk nog aaltied òf woarom hondje der doudestieds van deur goan was op parkeerploats. Be-noam omreden zai was der doarnoa nooit weer oetknepen!

Meschain omreden zai dou bloots Spoans verston? En ondertied al n nuver woordje Grunnens mitkregen het? Wèl zèl t waiten!

Nane van der Molen
24-01-10

OETRAKKEN

t Mòs endelk mor ais n moal weden nou beun ston ja mit ol spullen aan nok tou vol mien vraauw zee da'k rais oetrakken zol dus op n motterge dag noar hudde tou

Doar kommen ie joezulf den goud tegen as ain opbewoardereg is vanoet oard dij alles doarboven ien t hoes bewoart doar herinnerns liggen oet hail zien leven

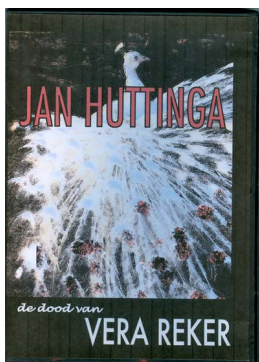
Bouken oet jonkhaid, romtommelderij t ol waigje, speulgoud van wozen kinder dingeraisen oet joen leven nait minder kleuterij, klokken, n ol schillerij

Vernijs zel t mie dit moal nait lukken goan k bekiek t haile spul, lees wat ien bouken tot t mirreg wordt en wie eten mouten en spullen aiveg doar boven blieven stoan.

Nane van der Molen

'De dood van Vera Reker' 4

Vervolgverhaal schreven deur
Jan Huttinga

Dubbeldam bleef noar toavel kieken en draaide t deuske om. Dou pakte hai t rooie schiefke op. Hai huil hom tegen n oor en dee of e luusterde.

'Wat zol hier op stoan? Wel het zoon apparoat. Ik wol wel ais waiten wat der op staait.'

Ester beet op heur onderlip en docht noa. 'Was der gain minidisc-speulertje bie? Der binnen twij soorten. Van dij grode kaasten en van dij lutje dingen. Sikkom zo groot as pakje sigaretten. Ik denk hoast dat t zo'n lutje ding wezen mout. Hee wacht ais. Ze luip noar heur buro en pakte n liest. Waist wat der in prullenbak lag bie heur in hoese?' 'n Leeg deuske', zee Dubbeldam.

'En ik duur der n laif ding om verwedden, dat t volzeten het mit mini-disc's.'

Hai luip mit t schiefje in haand noar zien buro. Doar ging e zitten.

'Ik wil n poar dingen waiten', zee e.

'Woarom ligt der zo'n ding op heur waark?' Hai wees noar t rooie schiefke. Ester nikkopte.

'Woarom ligt der zo'n deuske, ook bie heur toes?' Ester nikkopte

'Woarom is der naargens n mini-disc te vinden?' Ester nikkopte en ston op.

'Doar binnen we ook nait noar op zuik west. Net zo goud asdat wie nait op zuik binnen noar n knarrie mit ain poot of n zangeres mit astma. Mor bie Willem van de TD goa ik vraggen, dij wait altied road.'

'Joa, nee, luuster nou. Woarom nait bie heur toes, beduil ik, zo'n apperoatje?'

Ester was aal vot. Dubbeldam greep tillefoon en belde mit Olderman State.

Twij minuten loater haar Dina Stallinga hom aal weer oet de dreum. Ze haar gain idee waardat hai t over haar. Noeit haar ze zo'n ding bie Vera zain.

Dubbeldam wuir grammeteg. Hai docht daip

noa en perbaaierte in zien kop n aander spoor te volgen. Dat mit dij mini-disc, dat was veureerst zunde van de tied.

Hai nam de personeelsliet en streepte n poar noamen aan. Minsen waardat Vera Reker t maiste mit optrok, zo dag en deur. Hai belde weer mit Stallinga en vernam dat er twij van de liest dainst haren. De daarde was oet nachtdainst kommen.

Hai belde aan en t duurde n haile zet. Hai bleef aanbellen. En op den laange duur heurde hai geluud achter veurdeur. Der wuir wat rammeld mit sleudel of n ket. De deur ging woagenwied open. Veur hom ston n vraauw in nachtjapon. Ze haar t hoar roeg om de kop. Ze haar t kold en dat kon Dubbeldam dudelk zain deur de stof van nachtjapon. Doaronner druig ze allenneg nog n swaarde slip. Ook dat was dudelk te zain. 'Hai, wat is der wel nait mit dat gebel aan deur', zee ze mit n kroakstem. De uren nachtdainst zaten in t geluud van heur stem verweven.

Dubbeldam luit zien pas zain.

'Lena Kothof, ik bin Harry Dubbeldam. Ik kom in verband mit Vera Reker', zee e. Hai was twij sekonden oet lood west deur dizze vraauw en zeker dou ze begon te proaten. Dat von e schier, zo'n sloapkoamerstemmetje. Hai dee n stap noar veuren en de vraauw nuigde hom binnen. Ze gapte van oor tot oor.

'Pelietsie mout aaltied kovvie, in dij series op tillevisie. Doe zelst wel gain spier aans wezen.' Ze luip noar zo'n nijermoodse prut-telmachine en dee doar t ain en aander. Dubbeldam keek noar heur bainen. En dou ze zuk omdraaide, keek e gaauw koamer in en zag dat ze t gezellig haar. Aan de muur hing n kleurenfoto van n grode vrachtwoagen. Rood en blaauw. Der ston aine noast mit handen kruuslings veur borst.

'Mien man is internationaal vrachtwoagenchauffeur. Hai zit nou in Finland. Ik kreeg vannacht n SMS-je van hom. Zotterdag is e der weer. Den goan we noar de musical in Amsterdam.'

Dubbeldam von heur op slag nait zo schier meer.

'Ik kom ais proaten over Vera.'

'Kòlde kak', zee ze. Ze zette hom n beker veur mit kovvie. Op de beker ston Betty Boop. Ze ging tegenover hom zitten en nam

n kuzzen op schoot. Ze kwam zeker langzaam tot besef, dat heur nachthempje wel wat dun was. Dubbeldam perbaaierde de kovvie en keek heur vroagend aan.

‘Aargens mocht ik heur nait. Zo dag en deur onner t waark ging t wel. Mor ze haar iets. Ik wait t nait, net of t heur aalmoal te min was.’ Dubbeldam ruierte zien kovvie en bluis. Hai trok zien scholders vroagend op.

‘Ze was t laifst allenneg aan t waark, doarom draaide ze ook t maist nachtdainsten. Den kon ze heur gaang gaan.’

Ze sluig de bainen onner t gat en keek Dubbeldam aan.

‘Je lagen mekoar nait. Mor dat is toch gain reden om heur t laampje oet te bloazen?’

‘Nou most ais goud heuren!!!!’ begon ze. Heur ogen schoten vuur. t Vonkte.

Dubbeldam stak zien haand op.

‘Ho nou mor. Ik kom die nait arresteren. Ik wil dingen waiten over Vera Reker. Nait votdoalek ontploffen mins.’

Ze stak n sigaret op. Hai zag dat ze laange rooie noagels haar. Hai vruig zuk òf, of dat wel loos was op t waark.

‘Ze was aaltied op zuk zulf en gesloten. Ik haar allenneg n tillefoonnummer en ik wis woardat ze woonde. Ze was aaltied bezeg mit de bewoners. Muik doar veul tied veur. Ook aal was dat veur t waark nait aaltied neudeg. Ze waarkt, nou ja waarkte, der hail laank. Messchains wel van òf begun. Dat wait ik zo nait. Bewoners vonnen heur wel oardeg. En verder wait ik niks van heur. Ze was nait traauwd of zukswat. Volgens mie was ze allenneg. Ook gain familie of zukswat. Wat mout ik der van zeggen. t Begroot mie dat ze der nait meer is.’

Ze prevelden nog n zetje deur over Olderman State. Dubbeldam stapte op en ree noar de Olderman State. ‘Weer niks wiezer worden’, docht e.

Hai von **Katrien Datema** in de grode zoal. Bie verschaidene toavels zaten koppels òldjes te koartspeulen. In de hal op n flip-over haar aine mit schiere letters schreven dat er bridge was. Dat was dudelk. Katrien Datema was n klain propje, mit t hoar op zolder. Ze hing vol mit glitterkettens en ze druig n pak. n Laange swaarde boksem mit doarop n jasje. Heur vingers zaten ook vol mit ringen en ze haar n bult plezaaier mit ain van de vrijwillegers, dij gedwee rondluipen mit n kar

mit kovvie en thee en aans wat. Dou ze Dubbeldam zag, stopte ze t gesprek en kwam ze op hom òfbroezen. Ze nam hom bie aarm en sleurde hom de grode hal weer in. ‘Er is n bridge-drive aan de gang meneer. U kunt hier niet zomaar binnenvallen en de boel een beetje verstoren. U dient zich te melden bij de centrale balie.’

Ze stak n vinger op. t Leek wel of ze n kleuter tousprak. Dubbeldam pakte zien koart en drukte dizze ongegeeneerd onner t klaine bepoederde neuske van vraauw Datema. ‘Loat ik doar nou hailndal niks mit neudeg hebben’, zee e extreem bot.

‘Ik wil dat je n roemte veur mie regeln, woar dat ik as eerste mit joe proaten kin’, zee e zo plat as n pankouk. Dat waarkte. Katrien Datema brokkelde beetje bie beetje òf en luip vot. Ze foeterde. Vief minuten loater zat e weer aan de grode toavel, woar e ook aal mit **Dina Stallinga** zeten haar.

Katrien Datema streek heur krullen glad en ging toch wat bunzelachteg tegenover hom zitten. Ze vlijde de glitterkettens over heur forse veurgevel en wachtte.

‘**Vera Reker!!!**’

‘Is het niet vreselijk, wat er hier allemaal gebeurt?’ begon ze.

‘Wat gebeurt der hier den aalmoal?’

‘Kunnen we ook Nederlands met elkaar praten, ik heb er zo’n moeite mee met dat dialect. Er is iets vreselijks gebeurd. Mijn collega is dood. En ook nog wel hier. Het is werkelijk te gek voor woorden. Wie doet nou zo iets?’

Dubbeldam haar aal spiet van zien actie. Dit was n putje west veur Ester. Dij haar dizze reudeltaante wel tot bedoaren brocht. Katrien kwam nou pas echt goud op stoom.

‘Vera Reker!! Is t ook slim dat wie t doar over hebben. Wel was Vera Reker? Wanneer hest heur veur t lest zain?’

‘Dat was op donderdag denk ik. Of misschien woensdag.’

‘Hou was t mit heur dou op dunderdag of woensdag?’

‘Nou gewoon, zo als altijd. We deden ons werk. Zij had de overdracht gedaan. Toen hebben we de lopende zaken doorgenomen en daarna is ze naar huis gegaan, denk ik.’

‘Ook wat bizunders vernomen?’

‘Wat zegt u?’

‘Of er ook iets bizonders aan haar was, die keer of de dagen daarvoor.’

De vraauw schikte heur krullen en snoof daip. Ze was kwoad. Dat was wel dudelk. En doar haar Dubbeldam nou weer zien slinger aan. 'Nee, ze was altijd hetzelfde. Evenwichtig, aardig, vriendelijk. Ze deed haar werk uitstekend. Beschaafd. Vooral beschaafd. Maar dat moet ook wel. Oude adel.' Ze zee t leste ofdat dat ook nog wat van dat licht op heur òfschienen zol.'

'Hou van oadel?'

'Ach dat weet ik niet precies. Ze stamt uit n oud adellijk geslacht. Maar ze stond zich daar nooit op voor trouwens. Ze was jonkvrouwe of iets dergelijks. Ze was het gewoon. Stijlvol en sierlijk. En vooral beschaafd. Een dame.'

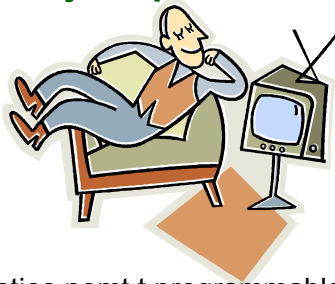
'Bedankt', zee Dubbeldam en keek op zien sedel. 'Woar vind ik **Bo Laangis**?'

'Die is waarschijnlijk op de bovenverdieping. Meneer en mevrouw de Boer hadden even hulp nodig. Mevrouw wou in bad weet u.'

Ze wuir aal weer wat eelsk. Dou ze weg luip, draaide ze mit heur gat. Mor dou was Dubbeldam al noar boven lopen.

(Wordt vervolgd)

Geert Moatjes op e filmtoer

Geert Moatjes nemt t programmablad der nog mor es even bij, even zien woar aal die zenders je noar kieken loaten willen, de aankommende doagen. Zo'n gids is doch wel handeg, alles op n rijtje, mooi rubriceerd, De zotterdag is n faveriete filmdag dat kun je zo zien, de films pazen hoast niet op ien bladzij. Mor moandags en dinsdags? Nee, dan kun je beter n moal ekstroa noar Lars goan, ien e STER Mediastore ien Zuudhörn. Doar stoan hiel wat films ien e uutleen en n kapitoal ben je der niet aan kwiet. De mieste films op e TV doar vindt Geert niks aan, aal dat gehorrer en dat geweld ien tieden van oorlog. d'lene ont-plovven is nog niet iens veurbij, de stoelpoten, lözze haalf verkoolde pepieren en of-sneden aarms of anere liggoamsdelen vlie-

gen nog deur de lucht, of d'aandere uitbarsten is der al weer. Nee, dat is gien vermoak veur Geert en Harmke, veural veur Harmke niet, die het liever n romantisch drama met veul troanen, smachtende blikken en kuskerij op t end. Of n spychologische tragikomedie, doar mag ze ok groag noar kieken, doar worden de karakters ja zo grandioos ien uutdiept. Geert kan n parodie wel woaderen, zo'n film woar t geweld dan zo verschrikkelk overdreven wordt dat t om te laggen is. Of n tiedje leden die moevie (joa, Geert kent al n schier woordje 'filmtoal'...) met Wanda, die n vis is. Nee, n vis die Wanda nuumd wordt, van die Monty Pythonlu. Doar kan e ontspannen noar kieken en smoakelk om laggen, nou ja, zien mond komt ien e laagstand. Niet dat t goedkeurt dat goldvissen zo mor uut e kom hoald worden en opvreten, dat niet vanzulf. En ok niet dat zo'n avvekoat de kluit belazern dut en dat die vizzenvreter met n dikke wals platreden wordt ien t sement... Hij het niet iens alles metkregen, bij die rolprent heb je n dubbel poar ogen en oren vanneuden, nog meer grappen as snijvloeken ien n dikke winterbui.

Venoavend is t filmprogramma ien e gids ok niet zo dendernd. En Geert kikt niet noar de commersjelen, beslist niet. Dizze wereld is al onecht genoeg, hij blijft aal die recloameboodschappen niet. Elke keer mor weer t filmverhaal onderbreken veur d'ien of anere knullege vekaansiesmeersel van factor 20 of meer, of die idiote toestanden die ze der van moaken ien e AH-winkels met die vrumde vogel ien e hoofdrol, nee, dat is niet Geert zien ding. Ze kieken mekoar ies aan, hij en Harmke, en dat betekent tegenswoordeg: "DVD?" Joa, dvd..... Nou is e niet meer noar de Music Store west, ze goan ja op vekaansie, mor der ligt nog wel wat ien e loa. Of en toe nemt Geert n aanbieding met, of n stukje nostalgie, verpakt ien n mooi hoeske. "Wiest wat", zegt Geert, "we goan es kieken noar "De Vijf van de Vierdaagse", die olle film met Johnny Kraaykamp en Jan Blaaser, uut de tied dat de Nederlandse film nog niet zo veul veurstelde en dat kun je zien ok. Harmke en hij bennen beident ien n lamlendege stemming en dan kun je de filmkeuze doar mor beter bij aanpazen. n Kop thee derbij, n bakje Activia veur de daarmflora en hup, de schijf ien t apperoat. t Begun is ien e gevan-

genis ien Leeuwarden en doar kommen ok de leste beelden vandoan. Met de Kraai as brandkastkroaker, Blaaser as linke directeur, Jon Bluming as de staarke man en ok n Surinamer die der volgens Harmke meroakels uutzigt, n knappe gozer. Bluming loat ok nog even zien wat vechten is, nou doar haar Paul Verhoeven wel n hiel aner item van moakt... Nou ja, dit is ok ja nog mor '1974', toen von je t al geweldeg as Bluming zien vechtpose aannam.. Och, t verhoal vindt Geert wat vrumd, mor hij amuseert zuk wel. En Harmke doet dat ok, al valt ze wel n poar moal ien sloap, dat overkomt heur dan, zo mor. En de filmbeelden van de Vierdaagse bennen vanzulf ok wat nostalgisch, der liepen toen nog mor 13000 wandeloars (en nou al meer as 40000...) Aaltied aangenoam om wat schiere vrouwen ien beeld te kriegien, al is t vanzulf bloot van 1974. Hij moet niet zo soezen, zegt Harmke, 'bloot is bloot'. En n poar eerliekse boeven die n echte rötzak onner uut de zak geven, dat is doch n mooi onnerwaarp?

Bé

Dichten

Dichten dat dou k nait aal dij vogels in t rait of d'haarde wind

Dichten begun k nait aan 'Leentje langs de Lindelaan' of n aner kind

Dichten dou doe dat mor kinst t goud, zit wel snor of aans ook wat

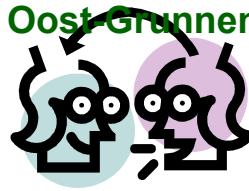
Dichten is goaten stoppen spul in n glieve proppen licht van schienvat

Dichten dou der denken om is asmits tovern voak stom zuver plaasderij

Dichten? Nait aan mie besteed 'Jan Pankouk dij in n slaif scheid' Zoer as zoepnrij

Jan Blaauw

Oost-Grunnen bevöbbeld

Oost-Grunnen blift veur mie de boakermat van mien Grunnegers, ook al schrief k of en tou n West-Grunneger variant. Der is mor ain moudertoal, mit de papepel ingoten. De rest, al is t nog zo belangriek, blift aanleerd.

Wat wilt doar mit zeggen?

Doar wil k nog mor ais mit zeggen dat t Grunnegers n spreektaal is, n proattoal (en n proattoal is vanzulf ook n luustertoal...Dát kregen we ook mit van pa en moeke...) Dat proaten mit mekoar is zo meroakels belangriek, doar kin gain schrieverij tegenop! Streektoalen binnen in eerste (en twaide, en daarde...) instantie proattoalen.

Nou, schier zegd, doar zel Jan Groenbroek van Toal & Taiken wies mit weden, en Jan Glas van Krödde, en Jan Blaauw van Kreuze.....

Ho ho, nait verkeerd begriepen. Mit schreven waark kin je proattoalen prachteg ondersteunen, dat hebben hail wat lu al vroug begrepen, van Neuteboom tot Geert Teis, Van Knelis ter Loan tot Molemoa, van Jan Boer tot en mit Jan J.Boer... Mor wel in dij volgorde: proaten veurop, schrieven as steun in de rogge.

Rogge? Gain waite of hoaver? Nee, flaauw, ik wait t.... Mor is t din nait beter 'rögge' of 'rögge'?

Kiek, doar hest t al... Dij stoeregheden komst allenneg mor tegen op pepier. As Grunnegers mit of tegen mekoar proaten, streuen ze nait mit kapkes of streepkes. Wiest de betaikenis zok vanzulf, hest gain toalgids bie vanneuden, naargens in pervinzie, ook nait in Drenthe, of Twente, of d'Achterhoek....

Even vannijs: Wat wilt doar mit zeggen?

Doar wil k benoam mit zeggen dat elke Grunneger n schat in hannen (of handen) het mit zien moudertoal! Of t nou om Oost-Grunnegers gaait, zoas ik, of om lu oet Westerwolle, of Pekel, of van t Hogelaand, of oet Stad, of t Westerketaaier, apmoal heur aigen moudertoal. (En vandoag de dag

aal meer ABN as moudertoal, gain wonder dat der kloagd wordt over t toalonnierwies...) Loat dat köstboare toalspul asjeblijft zien oetstroalen holden, ook noar t schrieven, mor loat t de boudel nait verpesten deur kifkederij over kommoa's, streepkes, hoakjes, kapkes... Toal is n gebroeksmiddel, n bindmiddel, n redmiddel, n middel om je oet te drokken, om te roupen en te reren, om te flu (u)stern, om te zingen, te bölken, te 'ouwehoeren', om bakken in te vertellen, benoam om te vertellen!

O, wacht even, bin ik nou weg kwiet of bistoe....?

Doarom bin k der zo wies mit dat t vertellen zoveul ekstroa aandacht krigt leste tied, woar je ook kommen, in t Westerketaaier, op t Hoge-laand, in Westerwolle. Loat doar veural ook roemte blieden veur (de) streektoal, mit welke oren der ook luusterd wordt.

*Hest t al weer over **de streektoal**, mor dé streektoal bestaait doch nait?*

Staarker nog, dij aine streektoal mouten we nait ains willen, vergraimerij van tied, van brandstof, van kundegheid, vort der mit.... Loaten we ap-moal onze moudertoal in ere holden, op t eerste (en twaide, en daarde...) plan! Kais as ondersteunen veur schrieverij, speul wat mit ofsproaken om t mekoar nait aal te stoer te moaken, mor moak der gain wetboek van. n Haandraiken? Prachteg! Roadgevens? Geweldeg! Mor gain oorlog, gain loopgroaven, gain knovvelderij onder de gordel, en gain spiekers op leeg wotter zuiken.

Kin t zo eerst weer?

Jan Blaauw

Drok

bie de weg
gain kinder meer
tegen dizze tied
binnen weer
noar school
t is weer zo wied
de caravan
al henneld
mor nog nait
onder dak
elk komt weer
in t gewone doun
en mout weer
aan de bak
gain tied om
oet te rusten
van vekansie

Henk de Weerd

